Bezoekadres
Cabralstraat 1
1018GW
Amsterdam

Correspondentieadres
Groenland 14
2548 WC
Den Haag

5.1, 2, e
adviseur

5.1, 2, e public-mediation.nl
public-mediation.nl
5.1, 2, e

Voortzetting participatie-experiment Kbuurt

Verslag bijeenkomst 14 april

Datum
17 april 2023

Onderwerp
Verslag bijeenkomst
14 april

Deelnemers HvdK: 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e (online),
Deelnemers gemeente: 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e 5.1, 2, e
Deelnemers PM: 5.1, 2, e (vz), 5.1, 2, e (verslag)

Inleiding

In januari hielden we een bijeenkomst om gezamenlijk na te denken over de toekomst van de samenwerking tussen Hart voor de Kbuurt (HvdK) en het gemeentelijk team in de stuurgroep die de totstandkoming van een Stedenbouwkundig Plan voor de Kbuurt voorbereid. Het plan wordt binnenkort afgerond. De afspraak is altijd geweest om samen een experiment aan te gaan waarin bewoners meer leidend zijn in de verdere ontwikkeling van wijk. De stuurgroep heeft de wens om over de toekomst van dat experiment na te denken. De bijeenkomst in januari was daarvoor een aanzet. We constateerden dat er aan het eind van die bijeenkomst nog onbeantwoorde vragen waren, en dat het goed zou zijn om de plannen voor toekomstige samenwerking nog veel specifieker te maken. Op 14 april vond daarom een vervolgoverleg plaats.

Dat overleg vond plaats in een bredere context. De afstemming in de driehoek Gebiedsteams – Buurtplatforms – Grond & Ontwikkeling blijkt vaak problematisch is, ook in andere stadsdelen. We zijn daarom in overleg met het stedelijk team participatie (via 5.1, 2, e om ook een stad breed gesprek over dit soort samenwerkingen te organiseren, met als doel om concrete vooruitgang in die samenwerkingen te bereiken. Specifiek voor de Kbuurt geldt dat er nog een traject wordt gestart om te bemiddelen tussen het gebiedsteam EGK-buurt en HvdK.

Probleemanalyse

In het gesprek kwamen meerdere problemen naar voren die de discussie over de toekomst van het participatie-experiment bemoeilijken:

Bezoekadres
Cabralstraat 1
1018GW
Amsterdam

Correspondentieadres
Groenland 14
2548 WC
Den Haag

5.1, 2, e
adviseur

5.1, 2, e public-mediation.nl
public-mediation.nl
5.1, 2, e

1. *Angst voor bewonersmacht?* Voor deelnemers van HvdK voelt de relatie met het gebiedsteam en het stadsdeel in bredere zin momenteel onveilig. Zij ervaren druk vanuit het stadsdeel richting wijkpartners om niet met HvdK samen te werken. Het gevoel leeft dat het stadsdeel bij voorkeur samenwerkt met buurtplatforms die zijzelf hebben opgestart, of van meet af aan hebben begeleid. HvdK werkt daarentegen goed samen met die partners, en gemeentelijke diensten, en beweegt daarom het liefst om het gebiedsteam heen.

   Ook woningcorporaties zijn volgens betrokkenen bang voor een te grote invloed van bewoners. Het perspectief en de logica van corporaties is heel anders dan die van bewoners. Dit verschilt wel tussen corporaties, en van project tot project.
2. *Te weinig aandacht voor de sociale kant van gebiedsontwikkeling*. HvdK zou graag meer nadruk zien op de sociale kant van de gebiedsontwikkeling, naast het 'groen en het grijs'. G&O steunt dat idee, maar de organisatie sluit daar momenteel niet op aan. 5.1, 2, e heeft momenteel geen 'sociaal counterpart', en 'sociaal' is geen onderdeel van haar opdracht. Dit een belangrijke constatering, maar dit is een probleem dat niet kan worden opgelost met de stakeholders die in dit overleg aan tafel zitten. HvdK wil zich inzetten voor meer aandacht voor sociale aspecten, maar heeft hulp nodig om die vraag effectief te formuleren.
3. *Is er nog politiek steun?* Veel uitgangspunten zijn al bepaald, maar sindsdien is de politieke context gewijzigd. Een manier om de politieke steun te toetsen, is door de toekomst van het participatie-experiment op te nemen in de te maken besluitenlijst.

Ideaal toekomstbeeld

G&O zou willen nadenken over een tijd waarin zijzelf niet meer actief zijn in de wijk, omdat de fysieke kant van het werk dan is gedaan. Dat zou kunnen gaan om een periode vanaf ongeveer tien jaar van nu. In dat toekomstbeeld is er een sterke 'sociaal counterpart' voor het werk dat nu door 5.1, 2, e wordt uitgevoerd. De buurt wordt vanuit een integraal perspectief 'gemanaged', vanuit een brede opdracht.

Bezoekadres
Cabralstraat 1
1018GW
Amsterdam

Correspondentieadres
Groenland 14
2548 WC
Den Haag

5.1, 2, e
adviseur

5.1, 2, e public-mediation.nl
public-mediation.nl
5.1, 2, e

Voor HvdK vergt dat toekomstbeeld een hele andere visie op de stad. Dat zou concreet kunnen worden gemaakt als het Masterplan Zuidoost budget zou weten te verkrijgen voor de beoogde verbreding. Dat budget zou kunnen worden ingezet voor een 'Kbuurt ontwikkel vehikel', maar de gemeente zou niet de enige financier zijn: ook banken en woningcorporaties zouden partners kunnen zijn.

Naast de verdere toekomst is het belangrijk om ook na te denken over de eerste jaren na afronding van het Stedenbouwkundig Plan. Het gaat niet alleen om 'beheer' op de langere termijn, maar ook om uitvoeringsfase van dat plan voor de komende jaren.

Sterke rol voor Masterplan Zuidoost na afronden SP
Iedereen is positief over het idee dat een sterkere rol voor het Masterplan Zuidoost is weggelegd in het bereiken van die toekomstbeelden. Het Masterplan heeft geen uitvoeringsorganisatie, maar verschilt wel van het gebiedsteam in de zin dat er landelijke stakeholders achter zitten, en dat het onder regie staat van de centrale stad. HvdK wil zich ervoor inzetten om er bij de politiek op aan te dringen dat het masterplan zou moeten worden versneld.

Concreet zou de regierol voor het Masterplan passend zijn na de afronding van het Stedenbouwkundig Plan, eind 2023. In de aanloop daarheen, wordt afgesproken dat het Masterplan alvast aansluit bij de vergaderingen van de stuurgroep.

'Kbuurt ontwikkel vehikel', buurtplatform
Een belangrijke stap is dat er een sterke paragraaf komt over de voortzetting van het participatie-experiment in het op te stellen investeringsbesluit. Verschillende uitgangspunten staan al op papier: transparantie vanuit de gemeente, het principe van 'inclusieve opbouwparticipatie', relaties opbouwen a.d.h.v. de ABCD-methode en de bundeling van 'participatie potjes'. Dat laatste zou de aanzet vormen voor een 'Kbuurt ontwikkel vehikel', in enigerlei vorm.

De groep spreekt af om te verkennen of een dergelijk vehikel de status zou kunnen krijgen van formeel erkend participatieplatform voor het hele gebied, voor alle partijen die er werken. Het platform zou dus nadrukkelijk niet samenvallen met HvdK: dat zou slechts een van de partners zijn. De gedachte zou zijn om het buurtplatformrecht, dat nu wordt ontwikkeld, te gebruiken als

Bezoekadres
Cabralstraat 1
1018GW
Amsterdam

Correspondentieadres
Groenland 14
2548 WC
Den Haag

5.1, 2, e
adviseur

5.1, 2, e public-mediation.nl
public-mediation.nl
5.1, 2, e

legitimering, en om steun te zoeken in de politiek. Een dergelijk vehikel of platform zou een status hebben voor een periode van vier jaar, dat daarna weer zou moeten worden hernieuwd. Het platform zou niet de enige partij zijn in de wijk die zich bezighoudt met participatie, maar de gedachte is wel om uit te zoeken of de gemeente bij ontwikkelaars verplicht zou kunnen stellen dat het platform altijd een partij aan tafel zou moeten zijn. Naast een dergelijke verplichting zou het goed zijn om na te denken over manieren om een dergelijk platform interessant te maken voor ontwikkelaars, dus om ook in te zetten op intrinsieke motivatie.

Een gedachte voor verdere uitwerking is om uit te zoeken hoe 'social returns' kunnen worden meegenomen in de criteria bij publieke tenders. Door initiatieven te beoordelen op hun inzet voor participatie en voor wijkopbouw, wordt het mogelijk om meer invloed te hebben op de sociale kant van gebiedsontwikkeling. Het kan bijvoorbeeld helpen om een buurtbeheergroep in te stellen om een leidraad voor de tenders op te stellen, én om hen te betrekken bij monitoring.

Afspraak is dat 5.1, 2, e en 5.1, 2, e nagaan hoe een dergelijke werkwijze het best bestuurlijk en juridisch kan worden ingekleed. Momenteel loopt de ontwikkeling van buurtplatformrecht nog als pilot voor de komende 2,5 jaar; een verordening om de pilot te bestendigen is in voorbereiding. De zoektocht naar een concrete uitwerking kan dan worden gebruikt als input voor de genoemde paragraaf in het investeringsbesluit, en voor de stad brede discussie waaraan we in de inleiding refereerden. Mogelijk kan dit als voorbeeld dienen voor andere masterplannen die nu in ontwikkeling zijn.

Subsidie HvdK

Het voortbestaan van HvdK staat al twee jaar op de tocht. Ervan uitgaande dat het zou lukken om een buurtplatform, zoals besproken, te introduceren, zou in de aanloop daar naartoe nog een budget van grofweg een ton per jaar nodig zijn. Met de intrede van een dergelijk platform zou de financieringssystematiek naar verwachting veranderen.

Vervolg

Over zes weken komt de stuurgroep weer bijeen om door te praten n.a.v. de voorbereidende werkzaamheden die 5.1, 2, e en 5.1, 2, e zullen oppakken. Ook blijft de constatering staan dat het goed is om nog verder te praten over de

Bezoekadres
Cabralstraat 1
1018GW
Amsterdam

Correspondentieadres
Groenland 14
2548 WC
Den Haag

5.1, 2, e
adviseur

5.1, 2, e public-mediation.nl
public-mediation.nl
5.1, 2, e

uitvoeringsfase van het Stedenbouwkundig Plan, naast de discussie over de verdere toekomst. Het masterplan Zuidoost wordt vanaf die keer uitgenodigd voor vergaderingen van de stuurgroep. Public Mediation maakt een offerte om het traject naar de oprichting van een buurtplatforum verder te begeleiden.